

Szerkesztőségi iroda,
hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közle-
mények küldendők: fő-
utca 186. szám.

Kiadó hivatal:

Nagy Ferenc könyv-
kereskedése, hová az
előfizetési pénzek, hir-
detések, hirdetés-díjak
és reclamatiók
küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; Pesten: Lang Lipót nemzetközi hirdetési irodájában (Erzsébet tér 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigyó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — Hirdetési díjak: Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyiltér”ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen

hetenként kétszer, va-
sárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással,
vagy vidékre postán

egész évre . 6 frt —
fél „ . 3 frt —
negyed „ . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Gyula, március 3-án.

+ A béke megvan kötve. Mennyi van e pár szóval kimondva! Milliók óhajta teljessé, és még is, senkinek sincs oka ez óhajok teljesítésén örülni. Poroszország, kinek az oroszán rész jutott az osztályból drágán fizeti meg ezt, vagy legalább drága csere volt népe virága, java 5 milliárdnyi zsarolt frankért. S míg e sarcban kárpótlást talál anyagilag, addig Európa és a történet ítélő-széke oly erkölcsi büntetésben részesíti, mely nem állhat arányban a zsarolt milliokkal. Németországot megszoktuk úgy ismerni, mint a műveltség egyik minta képét, a szelid tudományok legbuzgóbb terjesztőjét nemünk végcéljának serény uttörőjét, szóval, mint ki rendeltetésünk magasabb céljának eléréséhez a legbiztosabb eszközök birtokába jutott. — Mily oriasok voltak azonban csalódásaink, mennyire kikellett ábrándulnunk, s véleményünket mennyire megváltoztatták az események. A nagy német nemzet, midőn százados óhajait elérve látta, nem elégedve meg azok teljesítésével, hanem az ugyanakkor célját ért, bár azt drágán fizetett szomszéd francia nemzet legyilkolásával akarja megünnepelni dicsősége sötét napjait.

Csak ismétlésekbe esnénk a háboru jeleneteinek felsorolásával, s hogy ezek után egész Európa s a művelt világ elitélé a porosz hadi műveleteket épen úgy, mint az üzött ravasz politikát, csak a visszatartatlan nemesebb érületnek ad kifejezést. Hangosan nyilváníták a megrovásokat az európai nagyobb lapok, s a megszokott barbarizmustól rettegtek a béke feltételeket hallani, — s mégis midőn azok már kivannak mondva s már azóta el-

fogadva, egyhangulag zúdulnak fel, ennyi ember-
telenség, sértés- és megalázáson.

Most, midőn a virágzó ország tönkre van verve, ipara, kereskedése megsemmisítve, minden keresetforrástól csaknem végkép megfosztva, s még az utolsó falatot is emberbaráti szeretettől kell fogadnia, midőn nincs munkás kéz, nincs nagyobb város pusztítatlan, midőn a szerencsétlen ország insége odajutott, melynek elviselésére egyedül a francia nép képes: most lép elő Dzsingiskhánt meghaladó embertelenséggel a művelt Németország császára és békével kínálja meg a szerencsétlen országot, most midőn tudja már, hogy ellenállásra képtelen, s így feltételeinek kifogástalan elfogadója leend.

Ki a francia nemzet jellemét csak legkevésbé is ismeri, elképzelheti, mennyi megerőltetésbe mennyi öntagadásába kerül a nemzetgyűlésnek az ily béke elfogadása; de mert kell fogadnia, megteszi azt.

A művelt Németország császára azonban nem elégszik meg, hogy két tartományt elfoglalt, hogy oly hadisarcot kap, mely Franciaországban minden lélekre 200 frankig nehezedik, hanem a földig tiprott ország érületét oly erkölcsi lealázással sérti, mely talán a békepontok legsúlyosbikát — a francia nemzetre bizonyára azt — képezi: a porosz hadak bevonulnak a fővárosba, — melyet képtelenek lettek volna bevenni, ha a nyomor nem nyitja meg előttük kapuját — és ott maradnak a békepontok elfogadásáig.

Kétségbe kellene esnünk az emberiség jövője felett ezek láttán, s lemondani mindazon reményekről, melyeket jövő boldogságunk iránt táplálunk, ha nem volna meg bennünk azon biztos tudat, hogy

Franciaország, a mostanihoz hasonló szerencsétlenségeket bámulatra ragadó gyorsasággal hevert ki, s ifju erővel haladt tovább is utjain, boldogítván az emberiséget magasatos tanainak hirdetésével, s minden nagy- és jónak kezdeményezésével.

A szabadeszmék a szabadság, egyenlőség és testvériség vezére bizonytalan ideig, mint dermedt óriás nyugodni fog, hogy ujult erővel vegye fel a vezéri pálcát, s mi hiszük, hogy ez idő nem lesz hosszú. Az események rohamos gyorsasággal haladnak, s hogy mire ébredünk holnap azt nehéz volna megmondani, hanem, hogy a háboru e békével nincs befejezve, s ma vagy holnap indul-e meg újra csak idő kérdése, hogy a folytatásban Franciaország részt fog venni, s döntőleg, az erős meggyőződésünk.

Országgyűlési tudósítás.

Febr. 28. Több kérvény s a pénzügyi bizottság jelentése után következett a napirend, a honvédségi kérdés folytatolagos tárgyalása. Ürményi Miksa a Keglevich beszédjére reflectálva elmondja, hogy Keglevichtől semmi újat nem hallott. A fenforgó kérdésre nézve pedig csatlakozik a központi bizottság javaslatához, és pedig azon okból, mivel a haderő körüli törv. intézkedések még hiányosak s e téren intézkedni kell a jövőnek, addig pedig fogadja el a statusquo-t. Csornyátony Ürményi ellenében Keglevich pártját fogván és beszédjét magyarázván, pártolja a Gyórfy által benyújtott különvéleményt. Hollán Ernő honvédelmi államtitkár, azt látja, hogy mind a

TÁRCA.

A ruhákról.

Biró Lászlótól.

A világ kedvence Páris, a világ szíve, utolsó csepp vérének hullta után megnyitá kapuit az ujkor vérrel és vassal keresztelt Caesarjának. Hősies védelem, önmegtagadás, szenvedés, lángoló remény, leverő csalódás 139 napja után elbukott mint kimerült hős ezer sebből vérezve. Az újdonsült császárság legaljasabb uszályhordói sietnek az elbukott Leviathan fejére tenni a nemzeti becsület koszoruját; s Hugo Victor azon állítása „Németország a győzelem, Franciaország a dicsőség,” nem gerjeszt többé oly homéri hahotát, mint nem rég a „jóérzelmű” borussophil sajtó fallerokon hizó hasábjain. Igen! a világ megtanulta ismét azon elv igazságát ismerni, hogy a nagy eszmék szülik a nagy férfiakat, — s ismét Franciaország az, mely megmutatta, hogy az égi szabadság gondolata Európa földén nem csupán chimára. A csaknem föld alól elővarázsolt ifju köztársasági hadsereg ezerféle eleméből összetéve egyesült a nemzeti becsület megmentésének nagy gondolatában, vakon rohant a biztos halálba vagy elveszett betegen, étlen, szomjan, ruhátlanul, a művelt barbarok által elpusztított városok romjai alatt. Constatálva van, hogy a St.-Quentinél küzdő francia hadsereg felének alig

volt lábbelije, s — 8-nál mezteláb küzdöttek az elpuhultnak kikiáltott, kigunyolt nemzet fiai. — A Chanzy tábornok által vezetett hadseregben csizma hiányában, egy vastag papirlemezből készült bocskorszerű lábbeli volt egy ideig használatban, de a vele tett kísérletek csakhamar meggyőződték a szegény experimentatorokat, hogy e papir cukrot takarni jó lehet ugyan, de a fagyon és havon hamar azzá válik, a mi kezdetben vala, azaz: rongy.

Hogy Páris cerniroztatása az ipar és kereskedelem csaknem minden ágára zsibbasztó hatással volt, eléggé ismeretes. Föllehet tenni minden statisztikai adat mellőzése mellett is, hogy a két hadviselő fél közép osztálya 10 év alatt alig heverheti ki a szenvedett károkat. A francia főváros és a művelt világ — különösen a hölgyek — gyakran a nélkül hogy tudták volna, úgy össze voltak egymással kötve, hogy még egy év előtt a gondolat: Európa hónapokig nélkülözni kénytelen a Páris-sali összeköttetést, csaknem képtelennek tünt föl. Hiszen Páris a központ, mely a csaknem exact tudománnyá fejlődött műiparágak terményeivel, Európa művelt felét ellátja; honnan a társadalmi világot külsőleg s belsőleg megújító eszmék kiindulnak, hiszen Páris egyéb érdemei mellett a divat királynője is. — A komoly politikus homloka ráncba borul e szó hallatára; keserü mosolyra vont ajkai némán vetik szememre, hogy egy letiport nép jajszavának fájó viszhangja nálam csak a hiu-

ság reflectióit költi föl. E vádra nem érdemes válaszolni. E cikk címe mutatja, hogy a ruhákkal, de nem a politikával célunk foglalkozni. A divat az öltönyök szelleme, következőkép tárgyunkba vág. S hogy politika s divat ismét összefüggésben vannak, különösen kiindulási pontunkat illetőleg nem volna nehéz bebizonyítani. A divat nem hiúsági, de nemzetgazdasági és társadalmi kérdés, és semmi esetre sem megy nagyon messzire azon bécsi feuilletonista, ki a divatot az uralkodó hangulat, a társadalmi áramlatok kifejezőjének tartja. — A divattól csak azért mert örökre változik, minden fontosságot megtagadni nem lehet, mert épen ez örökös változás a leghatalmasabb emeltyűje a műipar kifejlődésének, azonkívül hogy Német- s Franciaországban különösen millió munkásnak ad kenyeret. A divatcikkek gyártása más városokban is nagy tökélyre van emelkedve, de a finomság, elegancia, a francia kellem csak a párisi divatcikkek sajátja. A bécsi nagy gyárak divat-áruccikerei, hogy jobban keljenek, mint „Nouveaute de Paris” vannak a kirakatokba kitéve.

Az anyag egyes részeinek bizonyos irányeszmék szerinti összeállítása foglalja magában a divat fogalmát, s ez irányeszmét kimondani, a gondolatnak alakot adni, oly népen, hogy rea Békésmegeye hölgyei is csaknem a tulságig lelkesüljenek, csak Páris volt képes. Épen azért lepte meg Európa szabó és divatárusnő világát egy borzasztó pani-

jobb, mind a baloldal a honvédség kiképzésén működik, csak hogy a baloldal tervezete a mellett, hogy kivihetlen, nem is practicus. A kivihetlenség legfőbb tényezője a képzett tisztek hiánya s a honvédségnek törvényszabta rövid szolgálati ideje. És nem csak nálunk, hanem Európáig elfogadott nézet az, mikép a honvédség tüzéséggel és műszaki csapatokkal nem látható el. A porosz landwehrnek nincs tüzésége, és szükség idején a mi honvédeink is fognak ágyúkat kapni, miről az intézkedések már megis vannak téve. Ezután az egyes szónokok cáfolgatásával végzi tetszéssel fogadott beszédjét. P. Tóth Vilmos pártolja Györfy módosítványát, D o b s a szintén. A n d r á s s y miniszterelnök az egyes szónokoknak felelve elmondja, nevezetesen Jókainak, hogy gondoskodott mindarról, miszerint mind a gyalogság, mind pedig a lovasság ugy szerveztessék, hogy a szolgálati rövid idő alatt is képes legyen a célnak megfelelni, különösen gondoskodott, hogy a honvédség létszáma rövid idő alatt 300 ezerre emelkedjék, s hogy tüzéséggel a közös seregtől legyen ellátva. A katonai kiképzetés tekintetéből rövid időn fel lesz állítva a Ludoviceum. Gondoskodott a kormány fegyvertöltény és posztógyárról, szóval mind arról, mi hatáskörébe tartozik. G y ö r f y Gy. a különvélemény előadója, a központi bizottmány javaslatát pártoló szónokokat cáfolja: helytelennek mondja a miniszterelnök azon állítását, hogy a magyar honvédségi tüzéség 12—15 millióba kerülne, mivel a közös hadügyér a birodalom mindkét tele honvéd tüzésége részére csak 2.835.000 forintot kért, — hogy pedig nincsenek elegendő honvédtisztek az a kormány mulasztási hibája, — Hollán Ernő beszédje szerint a honvédségnek nem kell tüzéség, mert csak ugy lesz győzhetlen, míg ellenkezőleg bizonyosan leveretik.

Marcus 1. S z e n i c z e y Ö. interpellálja a közlekedési- és belügy-minisztereket a tolna- és pestmegyei áradások ügyében. Z e y k belügyi államtitkár megnyugtatólag felel. Napirend a tegnap. Királyi központi előadó röviden szólva ajánlja a javaslat elfogadását, mi 192 szóval 124 ellenében csakugyan el is lön fogadva. T i s z a K. módosítványt nyújt be az 1 §-nál. A n d r á s s y és H o l l á n ellene szólván a javaslat nem fogadtatott el. — Ezután Wahrmann határozati javaslatát került tárgyalás alá, a vasuti közlekedés gyorsítása és könnyítése tárgyában. E javaslat elfogadásához G o r o v e miniszter is szívesen járul, maga is beismervén az e tekintetben felemlített hiányokat, s igyekezni fog ezeken mielőbb segíteni. V a s s S a m u nem találván elég kimerítőnek Wahrmann javaslatát ő is terjeszt be egy mást.

F a l k M i k s a a javaslat egyes pontjainak kell védelmére V a s s ellenében s magyarázgatja azokat, elismeri, hogy a kormányban van jó akarat, de mint látszik szüksége van a közvélemény presziójára is. Egyszer mindenkorra megjegyzé e kettőt, hogy bár nagyra becsüli a kormány érdekeit, de többre ez országot, s hogy felül emelkedve a pártálláson független akar maradni. F o r g á c h Antal felhívja a kormány figyelmét a közlekedési eszközök azon hiányaira, melyeken eddig nem igyekezett eléggé segíteni.

Az 1871-ik évi államköltségvetés szükséglete következőleg áll:

Rendes szükséglet	167.102,037	ft
Rendes fedezet	159.136,536	"
Hiány	7.965,501	ft
Rendkívüli szükséglet	48,646,213	"
Rendkívüli fedezet	37,282,372	"
Hiány	11.363,841	ft
Összes szükséglet	215.748,250	"
Összes fedezet	196.418,908	"
Összes hiány	19.329,342	ft

Van-e oka a tanítónak hallgatni?

(Folytatás.)

Hogy a tanítók nem igyekeznek e lap hasábjain a tanügyet képviselni, annak harmadik okául azt hoztam fel, hogy felekezeti állásuk nem kedvez az ösztönzésnek. Jóravaló tanító — ismétlem, hogy ilyenekről beszélek — a tanügyet igen komoly dolognak, igen fontosnak, sőt az egész államéletben legfontosbnak tekinti; következőleg nem engedheti meg magának, hogy hírlapi levelei az illetők számára nézve madzag legyenek, hanem arra érzi magát erkölcsileg kötelezve, hogy minden egyes levele a felvett iskolai állapotot a leg-hűbben tükrözze vissza. Amely arányban pedig hűségre törekszik, azon arányban kénytelen akár a felügyeletre, akár a tantervre, akár a tanulók számára és mulasztására, akár a felszerelésre, akár az iskola minőségére nézve kifogást is tenni. Az ily kifogások mindig sértésül tekintetnek; kétszeresen sértésül, ha találunk; felségsértésül, ha egy sehonnai tanítótól, az egyház legapróbb szolgáljától jönnek. De hisz nem tudják meg az író nevét? De megtudják. — Nem oly nagy a gondolkodók száma, hogy a névtelen íróra is ujjal rámutatni ne tudnának. S mi baj lesz abból, ha megtudják? köszönet helyett azért, hogy a fogyatkozásra rá-

mutatott, teljesen lejártá magát, csupa savanyu képpel találkozok, leghelyesebb eljárása is hibás kezd lenni, azonnal az egyháziatlanság vádjával sujtatik — s jól megjegyzendő, hogy Békésben csak felekezeti tanító van — s még azt is könnyen megérheti, hogy fizetésének folyása rendetlenné válik. Ennyi is sok, de mind ez inkább még csak személyes csapás; nagyobb baj ennél, hogy ugyanazon füst alatt a tanügy is szenved. Nehéz hinni, de megmondom, hogyan. Rendetlen állapotban az egyéniség a dolog tengelye. Ha kedves ember vagyok, egy-egy kis javítást kieszközölhetek iskolám javára, a mely javítás tulajdonkép nem az ügy, hanem a személy kedvéért nyújtott; ellenkező esetben a javítás már azért is megtagadtatik, mert én kértem, mert megnyerése által iskolámat emelvén, netalán saját becsületemen is lendítenék. Nem mondom, hogy ily képtelen dolog mindenütt megtörténék; de hogy itt-amott megtörténheték, azt az illető tanítónak feltenni főleg most van oka, a midőn a felekezeti tanító állítólagos függetlenségi törekvésének gyűlöletes voltához még a felekezeti féltékenység is hozzácsapódik. Tanító és nyilvános tárgyilagoss nyilatkozat! — A kinek ugy is tele vannak utjai csalánnyal, vajmi kényes dolog a tövisvetéshez hozzáfognia?

Okozza a tanító hallgatását az is, hogy a politikai lap közönségét nem látja érdekeltnek a tanügy iránt. Forogván itt csupán a „Békés“ szóban, csupán ennek a közönsége áll előttem. Olyan érdekelttség, melynek létjeleit nem láthatni, józanul nem létezőnek vétethetik. Én kimutatom, hogy a létjelek hol nem léteznek, s ezzel feladatommak eloget tettem; ha aztán más kimutatja — mi igazán örömmre válnék — hogy hol léteznek, állítasomat előre is visszavonom. A polgári iskolák főleg a mi nagy, földmivelő falvainkban igen szükségesegek, s ezenkívül világos törvények által követelték. A tanfelügyelő hivatalos buzgótsága ment is ennek folytán annyira, hogy az illető helysegeket e részbeni kötelességök teljesítésére felszólította. Lettek gyűlések. Midőn vármegyénk egyik igen népes községének képviselői gyűlésén afelett kellett határozni: felálltassék-e a polgári iskola? A képviselőtestület 22 intelligens tagja közül — nem véve számba azt a pár városi hivatalnokot — csak kettő volt jelen, s ez a kettő is már az előzőkények által erősen engagirozva. Tisztelem az ilyen érdekeltiséget. — A „Néptanítók Lapja“ 7-ik számában jelentetik, hogy Makón az iskolaszék tagjai egymásután hatszor hívtak, és ők hatszor nem jelentek meg. Ily épületes példák nálunk sem hiányoznak, pedig az ily tag urak nyilván tudják, hogy amennyiben a tagságot önkényt vállalták el,

que Páris cerniroztatása alkalmával. A művész, ki máskor életet lehelt az anyagba, nagy, önmagához méltó eszméért vívott, s nem volt ideje valamit tenni azon a téren, hol évszázadok óta a legelső helyet foglalja el.

Igy történt, hogy Európa e farsargi idényen uralkodó divat nélkül áll, legalább Németország annyi nagy városa nem volt képes izlése temporrá kifejezésének általános érvényt kivívni. Hogy miért ragadja meg különösen a hölgyek figyelmét minden, a mi a divatot közelébb vagy távolabbról illeti, annak oka nem mindég a változás utáni vágy, mint inkább a törekvés, a ruha által kimutatni akarni, hogy az ember a kor színvonalán áll s az uralkodó bon-ton követelményeit nem ignorálja.

A divat s a népdalok némi hasonlósággal bírnak egymással. Egy ismeretlen szerelmes pástör szívében fakad a dal, mint virág illat száll tovább-tovább a szelek szárnyain, mennél tovább megy, annál inkább módosul, míg egyszer eltűnik, hogy egy másiknak adjon helyet. Az új népdal ismét a régi érzelmekről dalol, a szavak mások, a lényeg ugyanaz marad. Így van ez a divattal is. A cél s eszközök ugyanazok maradnak, csak az alak változik örökre. A divatjelleg — Modentypus — mutat azonban minden ingadozása mellett is némi állandóságot, p. o. bizonyos szabás vagy színek

több ideig a felszínen maradnak, ha nem másként is, mint variatioi az alap szín és alaknak. Mint a történelemben korszellem és időszaki szellem — Zeitgeist és zeitlicher Geist létezik, ugy a ruhák divatában is ki lehet mutatni e két szellemet. A korszellem, mely a század tetteinek rugóját képezi, mely a század törekve az egyesek gondolkodás módjairól visszahatásban jelentkezik: visszatükrözi magát azon átalakulásban, mit a ruhák szenvednek, hogy a kor szellemének megfelelőnek; s ha az időszaki szellem tévedéseket követ el, kifejezve találjuk azt a divat excentricus irányában. Ez állítás igazolására elég legyen fölhoznom a középkori századokban a polgár osztály sőt tét komor viseletét, az akkori kényszerített s feszbe szorított gondolkodásmódnak megfelelő, izléstelen, s a természeti szükséglettől annyira eltérő öltönyöket, mint azt a hollandi iskola egykori festőinél látni lehet; továbbá a nagy alakulást, mit az öltönyökben a francia első forradalom előidézt, midőn a kor szabad szelleme a görög „peplos“ s a római „tunica“-ban találta hű kinyomatát; sőt nyomról nyomra ki lehet mutatni, hogy a forradalom tulzáisaival a tulzás a viseletre is átment, mint azt az osztrák museum festményein tanulmányozhatjuk. Korunk divatja — általán véve — megfelel a kor szellemének. A gondolkozásmód könnyüség az élvezethajhászás, a corruptio minden neme, a

vezéreszmék hiánya, az aetheticai érzés figyelemben nem vétele a mai divat gyorsan jövő gyorsan tűnő alakjain sok hűséggel van kifejezve.

A divatnak a műiparral befolyását már érintettük. A szövetek készítése s különösen színezését illetőleg, bámulni kell a haladást mit a műipar tett, hogy a divat igényeinek megfelelőhessen. Másrésztől azonban a műiparnak is lehet, sőt kell, hogy legyen befolyása a divat irányára, az ő feladata ugyanis ott, hol a divat tévutakra téved, az uralkodó hajlamból a nemesebbet választani ki, s ez által közvetve a jó izlés terjesztésére közreműködni.

Ha a divatra, mint a társadalmi szellem egyik gyakran nem is sejtett átalakítójára nem mondhatunk is anathematát, nem következik, hogy a divathajhászás mellett nyilatkozzunk. A divatmajmolás kára s neveltségességéről beszélni unalmas volna; e baj fájdalom, eléggé ismeretes! Érdekesb lesz a divatot elhagyván, az alakról a lényegre menni át, s közelebbről a ruhák élettani viszonyát az emberi testhez közelebbről megtekinteni.

Hogy ezt tehessük, szükségese lesz előbb az állati meleg fogalmával megismerkedni.

(Folytatjuk.)

hanyságuk erkölcsi értékükön is esorbát ejt. — Az érdekeltséget illetőleg a vizsgákat is tanulmányos megtekinteni. Menjünk nép-, menjünk középiskola vizsgájára, siró gyermeket, piszkos dajkaleányt, kíváncsi nőt akarmennyit látunk; de férfiakat, akik a vizsga folyamán az iskola állapotának minőségéről fogalmat szerezni akarnának, vagy éppen nem, vagy igen keveset találunk. Nyilatkozhatnák még a tanügy iránti érdekeltség úgy is, hogy a közönség a létező 10—13 tanügyi lap közül legalább egyet figyelmére méltatna; azonban a postahivatalon szerzett tájékozás azt mondja, hogy ily lapok egyedül tanítóknak járnak, — az olvasó körökben szerzett tájékozás pedig azt, hogy ily lapok még oly körben sem lelhetők fel, amely az összes magyar irodalom pártfogolását tűzte ki céljául. Avagy tán a felekezeti kiméltetés forog fenn? Hisz a tanügyi lapok nem felekezetiiek. — Dacára a tanügy iránti közönyösségnek, megesk néha, hogy egyik-másik politikai lap is hoz valamely tanügyi gyűlés érintkező cikket. Ha ezen cikk chronique scandaleuse természetű, úgy akárhányszor olvására akad; ha nem, — nem.

Ha már a közönség tanügy iránti érdekeltsége sem a községi tanácskozásokban, sem az iskolai bizottmányokban, sem a tanügyi lapok pártfogolásában, sem a politikai lapokban közölt tanügyi cikkek megfigyelésében, sem abban, hogy az apa a tanítót legalább egyszer évenként megkérdezné: vajjon hogy is tanul, hogy is viselkedik az ő fia? — nem nyilatkozik: ugyan mi alapon higgyen a tanító a közönség tanügy iránti érdekeltségében? Ha pedig nem hihet, akkor, ha elébb-odább ir is valamit, azt bizonyosan szivesebben küldi a tanügyi lapok valamelyikének, mint a melynek közönsége figyelmes iránta, mint bármely politikai lapnak. Mert hát hiába beszélni még a tanító sem szerethet.

(Folytatása következik.)

Franciaországi események.

A nemzetgyűlés febr. 28-ki ülésén Thiers követezőleg szövelt: elfogadtuk a fájdalmas megbízatást, megtettünk minden lehető erőfeszítést, s mély sajnálkozással ime előterjesztjük a törvényjavaslatot sürgős tárgyalását kérve. — A törvényjavaslat így szól: a nemzetgyűlés engedve a kényszerűségnek, a miért a felelősség nem őt illeti, alájegyzette Versaillesben február 26-án 1871-ben a következő előzetes békefeltételeket: (Thiers itt rosszul léte miatt kénytelen volt az olvasást félbe szakasztani s a termet elhagyni) Barthelémy folytatja a következő béke pontok felolvasását:

1. Lotharingia 1/3-od részének Metz-cel és Thionville-lel, Elsassnak Belfort nélkül átengedése.
2. Öt milliárdnyi hadi kárpótlás, a melyből egy milliárd 1871, a többi 3 év letolyása alatt fizetendő.

3. A hazavonulás az egyezmény ratificatioja után azonnal megkezdődik: a német csapatok azonnal oda hagyják Páris belső részét és a nyugati departementokat.

4. A keleti departementokból való kivonulásra nézve a hadi kárpótlás befizetése lesz irány adó; a hátralevő összegből a ratificatio napjától fogva öt százalék kamat fog fizetett.

5. A német csapatok nem fognak requisitiokat kivetni s Franciaország költségén fognak tartatni.

6. Az annectalt tartományrészek lakosainak idő fog engedtetni nemzetiségük megválasztására.

7. A foglyok azonnal szabadon bocsáttatnak

8. Végleg érvényes tárgyalások Brüsszelben lesznek.

9. Az elfoglalva tartott departementok közigazgatása francia tisztviselőkre — német parancsnokok főnöksége alatt — bizatik.

Ezek volnának a béke pontok, melyekkel a németek Franciaország békéjét és nyugalmit elérni vélik.

Berlinben kivilágítás s Viktória lövésekkel felelnek a francia gyászra.

A német császár baráti levelet irt az orosz cárhoz, melyben azt mondja, hogy Poroszország a cárnak köszöni, hogy a háboru nem öltötte a legvégsőbb mérveket. — Még végsőbbek is lehetnek? Az orosz cár osztozik a császár örömeiben. Similis simili gaudet.

Legujabbak.

Bécs, márc. 2. A „Presse“ egy berlini táviratot közöl, a mely jelenti: Loftuscord itt és Russel Versaillesban Granville egy sürgönyét olvasták föl, a mely a hadikárpótlás és az annectalt tartományok nagysága ellen tiltakozik. Bismarck kathegorikusan elutasítá a sürgönyt.

Bécs, márc. 2. A „N. fr. Presse“ egy bordeauxi sürgönye e hó 1-éről jelenti: A nemzetgyűlés elfogadta Thiersnek egy, Napoleon titkárnak Continak fölszólalása által provokált javaslatát, a melyben az excsászár Napoleon a Franciaországot ért szerencsétlenségekért felelőssé tétetik és a trónról letétele kimondatik. — Majd minden lap fekete keretben jelenik meg. Mindannyian a rend fentartását s a bizalmat a jövőben ajánlják.

Bordeaux, márc. 1. (Délben.) Az előzetes békefeltételek megvitatásával megbízott bizottság nagyrészt a tárgyalások végett Párisba küldött biztosokból alakult meg és Benoist d'Azy-t elnökévé s Victor Lefrancot előadóvá választotta. Biztosan állítják, hogy a bizottság határozata egyhangulag az elfogadás mellett van. Azt hiszik, hogy a nemzetgyűlés nem fog szétoszolni, csak a javaslat fölötti szavazás után. — Egy vonat fog utkészen állni, a mely a nemzetgyűlés határozatát, az osztályok és tagok aláírásával, Párisba vigye. A kormány sok rendszabályt vesz foganatba, hogy lehetővé tehesse azon pénzbeli és más föltételeket, a melyek teljesülte után a nemzetgyűlés legközelebb Párisba költözhetne át.

Békésvármegye törvényszékénél a március 6—8-ki tanácsülésekben a következő p. perek adatnak elő:

2459—1870 Horváth Mária és érdektársainak — Darók Zsuzsanna és Horváth István elleni örökösödési pere. — 1006—1871 Zsilák Mátyás és érdektársainak — Zsilák Mihály és érdektársai elleni örökösödési pere. Előadó: Németh J. tbiró.

6766—1870. Orgovan Annának — Boros Károly ellen 348 forint 80 kr iránt indított pere. 6882—1870. Varga Eszternek — Tóth György elleni válópere. — 562—1871 Vrasztó Jánosnének — Horváth Pál István elleni anyai örökség kiadása iránti pere. Előadó: Kubek S. tbiró.

6769—1870. Özv. Vas Jánosné és Vas Mártonnak — Hati Istvánné elleni örökösödési pere. — 212—1871. Hacker Mátyásnak — a szarvasi részvény gőzmalomi társulat elleni a foglaló kétszerege iránti pere. Előadó Igaz K. tbiró.

Ujdonságok.

— **A megyénkbeli gazdasági egyesület** — mint egyik legközelebbi számunk ujdonsági rovatában említve volt — felterjesztéssel járult a honvédelmi ministeriumhoz, kérvén, hogy a honvédség legénysége az aratási és más mezei munkák idején szabadságoltassék; továbbá, hogy a honvédség fegyvergyakorlatai a tavaszi idény alatt tartassanak meg. E felterjesztés folytán a megye utján azon válasz érkezett, hogy a kérvény első ágának már is elég tétetik az által, hogy a hadseregnél, valamint a honvédségnél a mezei munkák idején évenként tömeges szabadságoltatások engedelyeztetnek. A mi a kérvény második ágát illeti, hogy t. i. az évi fegyvergyakorlatok a tavaszi idény alatt tartassanak meg, ez ellen — a ministeriumi leirat szerint — két nyomós ok merül fel: az első: a hon-

védség belsejervezete s a megállapított oktatási besztás; a másik: a megművelt talajnak, a földeknek kimaradhatlan megrongálása, úgy hogy vagy az összpontosított hadesapatokkal való nagyobb hadmozdulatok eszközéséről kényszerüleg le kellene mondani; vagy pedig ellenkező esetben a bevetett és megművelt talajban okozandó kárért tetemes összegek fizetésének terhe nehezédnek a kincstárra.

— **Sal Károly**, a szeghalmi járás főszolgabírája, 97 frtot gyűjtött járása területén a balatonfüredi „Szeretet-ház“ javára. Szolgáljon ez buzdító példa gyanánt a többi gyűjtőknek.

— **Schiffert Julia** gyulai divatárúsnő, husz forint értékű pipere-cikkeket ajánlott fel adományképen a helybeli nőegyletnek oly végből, hogy azok kisorsoltatván, a befolyó jövedelem a nőegylet által segélyképen osztassék ki a szegények között. — E szép tett önmagát dicséri.

+ **Falu végen helye** a kurta kocsmának, nem mint nálunk a város kellő közepén az első alispáni lakás tövében. Nagyon csodálkozunk, hogy türheti meg előljáróságunk e tivornya fészket éppen ott. Mint tudjuk, e lebujlátogatói az erényből éppen nem csinálnak lelkiismeretes dolgot, s így sok olyasminek jöhetne nyomára az ügyes rendőrség — a világeért sem a miénket értem — mit még ma a vak ablak s füstös tető átláthatlan homálya főd.

A gyulai izraelita ifjuság kedden f. hó 7-én zártkörű táncvigalmat rendez az özv. Kráhnénéfélé házban, melyre a meghívókat már szét is küldték. Belépti díj 1 forint.

— **A közigazgatási minister** ur Doboz községének megengedte, hogy ott hetenkint egyszer, csütörtöki napon, a község kifejezett óhajtásához képest, helypénzszedési jog gyakorlata nélkül, hetivásárok tartassanak.

Vegyes hírek.

A belügyministeri állás — úgy látszik — nálunk a betegséggel karöltve jár. Az eddigi belügyministereket, b. Wenckheim Bélát és Rajner Pált, csaknem folytonos betegeskedés kísérte pályájukon s kényszeríté a lemondásra. Most, mint pesti lapokban olvassuk, Tóth Vilmos belügyér is komolyan beteg.

Szóról szóra. A „T. Z.“ írja, hogy egy temesmegyei főszolgabírónak könnyelműen kimondott parancsszava furcsa következményt vont maga után. Egy tiszt es egyént citált maga elé az illető főszolgabíró ur, hanem az nem akart az idézésre megjelenni, mire a főszolgabíró parancsot adott, hogy „élve vagy halva,“ de előteremtsék a vonatodót, különben pórul járnak. A pandurok, mint az angol bírák, szóról szóra vették a parancsot, s midőn a tiszt es egyén még mindig vonatodott élve velők menni, meglesték, agyonkollintották s diadalmos arccal vitték a modern pasa elé. El lehet képzelni a főszolgabíró örömet. Ormós Zsigmond alispán rögtön a helyszínére utazott vizgálatra. A szomorú eset nagy sensatiót szült az egész megyében.

H.-M.-Vásárhelyen f. évi március 15-től fogva egy második lap is fog megindulni „Hold-Mező-Vásárhely“ címmel; szerkesztője Futó Mihály lesz.

Financkravallok. Kecskemétről írják, hogy ott f. hó 17-én valóságos néplázadás volt a pénzügyörök ellen. A mondott napon ugyanis hetivásár lévén, három pénzügyör szemlére ment s egy kocsit dohánnyal megrakva találván, azt le akarta foglalni. A nézők közül csakhamar találkozott, a ki pártját fogta a dohány tulajdonosának, s csakhamar százakra menő csöcselék rohant a pénzügyörökre, s egyet közülök a földre vertek, a másik kettő egy rakás ütleggel szerencsésen elmenekült. — Ezek jelentésére csakhamar katonaság rukkolt ki a tömeg ellen, mely még akkor sem akart engedni, s csak midőn látták, hogy a dolog komolylyá kezd válni, az ismételt fölszólításra akkor osztottak szét, éktelen káromkodások közt, melyek valamennyi financknak, elsőtől az utolsóig, agyon-

veretését jövendölték. — Hasonló eset adta elő magát valamivel előbb Czeglédén, hol egy Langer nevű p. ü. szakvezetőt vertek le, ki ennek folytán szolgálatképtelenné lett. — Marton-Vásáron pedig szintén nem régiben egy Kotolyár nevű pénzügyőrt vertek agyon, ki, mint mondják, fia volt a néh. hasonnevű szegedi tanácsbelinek.

— **A siami ikrek** egyike: Chang veszélyesen megbetegedett. Bár mint magától érthető, a töle elváhatlan testvérnek is ágyában kell maradnia, ez folyton jól érzi magát.

— **Farsangi tragikomédia.** X. ur (a legszelebb és leghivebb családapák egyike) kijelenti fiatal neje előtt, hogy a vasárnapi bolondbálba elmegy, de mert férficompániába készül, egyedül. Y. asszonyág keserves sóhajjal megnyugszik. A nő a férj távollétében, férjének nevére szóló, női kézvonásokról tanuskodó illatos levélkét kap. Borzasztó felfedezés! Melyik nő tudná megtagadni magától az ily szörnyűségeket rejtő titok megőrzését. A levélke így szól: „Szeretett kedves X! Várlak a bolondok holnapi estélyén a redoute csemegetermének éjszaki sarkában. Sürgős mondani valóm van. Jel: fekete dominó, kék vállszalag, jobb kézben camélia-bokréta, balban hattyupihas legyező. Csókol Clementin.“ — A férj gondatlanul haza érkezik, otthon sirás, jajveszékés, szemrehányás fogadja. „Sejtettem, de nem tudtam. Most már tudom!“ És a nő előmutatja az ominózus levélkét. A férj pillanatnyi zavarban van, de később ártatlansága érzetében megígéri, hogy együtt mennek el a bolondok estélyére. — A legsudálatosabb az, hogy ily levelet mult pénteken és szombaton 2—300 ismerősebb pesti feleséges uri ember kapott. Mitha rendezésére egyesült volna az egész pesti de-

mimonde! — A végén kisült, hogy az egész egy igen szerencsés publikum-fogdosási stikli volt, eljátszva a redoute bérlőjének, Shallern Frigyesnek láthatlan kezei által.

— **Hogy mennyire haladt** a gr. Ráday által a szegedi várban vezetett bünyügyi vizsgálat, arra nézve megközelítő tájékoztatást szolgáltat a következő statisztikai kimutatás, melyet a vizsgáló bíróság kebeléből közölnek: I. Vizsgálat alá vett bűneset: 2242. II. Ebből teljesen befejezett vizsgálat: 172. Befejezéshez közel álló 717. Részben már kiderített, de be nem fejezett 633. Kezdetleges állapotban 720. III. Okozott kár készpénzben 912,240 frt, 784 szarvasmarha, 1131 ló, 438 sertés, 6204 juh. IV. A károk biztosítására, a letartóztatott egyének vagyonából lezároltatott eddig 254,000 frt. V. A fentebbi bűnesetek 16 bűnhálózatra lettek beosztva. E kimutatásból hiányzik még az eddig már befogott bűnösök száma, mely az 500-at meghaladja, de hiányzik még sok egyéb, a minek nyilvánossá tétele meg nem engedhető.

Hetivásári tudósítás.

Gyula mart. 3. Az éles fagyon is bedöcögött 60—65 szekér gabonafélékkel; mutatókból is sokan árultak a helybeliek közül. Feltűnően sok volt ma az árpa.

A búzából középszerű kereslet mellett, a finom nehéz 9 frt 60 krtól 10 forintig kelt kicsiben. — Vidékről beszállitva 80—100 köből 85 és fél fontos ó búzára egy helybeli speculans 10 frtjával kötött szerződést.

Az egészséges szép kukurica 4—4.20 krig kelt; a hibást senki se vette. A jó árpát feltartogatták 4.30—4.00 krra, de 4 frton felül nem vették, s ily áron 100 köből is kínálattott. A jó zab is 4 forinton kelt.

Tiszta bükköny hiányzott, háztól a hét folyamában 7 frton kelt; — ma az egyötöd rész zabbal vegyes bükkönt 6 frtjával kínálták.

A köles kicsiben 4 frton kelt házhoz vive. — Lóheremag keresett, de nem igen található. Kendermag 5 frt.

A sertésvásár jó középszerű volt, mérsékelt kelttel. Egy kisebb csapat, egy éves magló 28 frtjával kelt páronként, jó választott malac drbja 3—5.20 krig. A hizott sertés keresett volt a hentesek és néhány fogyasztó által, de igen kevés volt. Egy pár zsirnak való egy éves malac 325 font súlylyal 70 frton kelt el, egy félhusu 115 fontra becült malac 26 frton talált vevőre.

Ló 200 drb körül volt és sokkal magasabbra tartogatták javát, rosszát, mint 2—3 hét előtt.

Egy jó erdélyi fajú 14 és fél markos 3 éves csikót 150 frtra, egy kicsivel magasabb 4 éves társát 200 frtra tartották.

Egy pár 15 markon felüli erős igáslóért, bár egyik félszemére vak volt, 300 frtot kértek; vételet nem tapasztaltam.

Szarvasmarhából 65—70 drb, s jobbára hasas tehén volt, azontul néhány meddő és fias.

A fejős tehenet nagyon rátartogatták, csak középszerűekért is 100—130 ftot kértek, valami szép egy sem volt. Kelendőség a nagy árkövetelés miatt nem volt.

A fa ára olcsóbb lett, még 11 órákor is volt eladatlan. Egy kis szekéredékkel a csekélyebb fa 4 frtjával kelt leginkább.

Szén 10—12 szekeren jött, szekere 15—17 frtjával, z ákja 80 kron kelt, de igen lassan.

Mész csak helybeli 6 szekeren volt, vékáját ismét 3 frtra tartották, de így nem vették.

Hal csak a helybelieknél volt egy pár tarisznyával. A fonton felül levő 1—2 db potyka fntja 70 kron, az egészen apró potyka és keszeg fontja is 60 kron, nevétséges drága áron kelt. **Sz. L.**

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Hajóssy Otto.

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdetmény. Közhírré tétetik, miszerint gyulai örökhagyó néhai Knaifel János hagyatéki tömegéhez tartozó 81. sz. takarékpénztári részvény a legutolsó évről utána járó kamataival együtt f. 1871. évi martius 6-án d. e. 10 órákor a gyulai járás főszolgabírói tisztség helyiségén nyilvános árverés útján s készpénz lefizetése mellett eladatni fog. — Miről venni szándékozik ezennel értesítetnek.

Gyulán febr. 24. 1871.

3—3

20)

Kirileszku Gyula

megyei esküdt, mint árverező bíró.

A legelegansabb
férfi és gyermek dísz- és utazóruhák
Magyarország

3 legnagyobb férfiruhatárában

GRÜNBAUM és WEINER

m. kir. udv. szabók Pesten.

I. **Deák-téren** az ev. templom átellenében.

II. **Hatvani-utca és országút** szegletén, a Zrinyi kávéház átellenében.

III. **A régi színházterén levő bazárban** a Magyar király című szálloda átellenében.

22) 2—3

Megrendelések a legpontosabban teljesítetnek.

Testhez nem jól álló ruhák kicseréltetnek.

Meghívás.

A békésmegyei takarékpénztár-egyesület részvényes tagjai f. évi martius hó 19-én reggeli 10 órákor Gyulán a takarékpénztári helyiségben tartandó

rendes évi közgyűlésre

ezenel meghívatnak.

A közgyűlés tárgyai lesznek:

1. A m. évi megvizsgált számadások és mérleg alapján az osztalék, mint szintén a jótékony célokra fordítandó összeg mennyiségének meghatározása.

2. Központi pénztárnál 30, békési főköpenztárnál 10, orosházinál szinte 10 választmányi tag megválasztása.

3. Az igazgató választmányának több rendű javaslatai.

21) 2—3

Báró Wenckheim László.

PRAGER LIPÓT

Pest, váci ut 8. sz.

ajánl legjutányosabban: pesti gözmalom lisztet, amerikai, kelet-indiai és olaszországi rizst, különféle kávé, borsot, fahéjt, legfinomabb tábla- és bogyó gépolajat, angol sodát, cukorfélét, rum és liköröket, és különféle itt nem nevezett gyarmatárukat biztosításával a legkészségesebb szolgálatnak.

6—10

A gyulai uradalom részéről közhírré tétetik, hogy itt helyben Gyulán

nehány száz köből, tökéletes, tiszta tavaszi buza

van eladó. Venni szándékozik az uradalmi tisztséghez forduljanak.

19)

4—6

Egy igen jó zongorát,

egy kivágott oldalú új stayer kocsit,

két lóra való új szerszámot, különféle

házi butorokat s ingóságokat elköltözés

végett szabad kézből jutányos áron el-

ad Gyulán

23) 2—4

Wallfisch Bernát.

Gyulán, Dobay János könyvnyomdája. 1871.